

Kotihoidon kuntalisän käyttö Pyhäjärven kaupungissa vuonna 2027

Khall 13.10.2026
286/02.05.01.03/2026

Valmistelija

Talous- ja hallintojohtaja Sari Nissilä

Pyhäjärven kaupunki on maksanut kaupunginvaltuuston päätöksillä vahvistetun sopimuksen mukaisesti kotihoidontuen kuntalisää vuosina 2011 - 2026. Viimeisin sopimus koskee vuotta 2026. Kaupunginvaltuusto on lokakuun 2025 päätöksellään antanut kaupunginhallitukselle valtuutuksen allekirjoittaa Kansaneläkelaitoksen kanssa sopimuksen lasten kotihoidontuen kuntalisän maksamisesta Kansaneläkelaitoksen maksaman kotihoidontuen yhteydessä ajalle 1.1.2026 - 31.12.2026. Maksatussopimus tulee uusia lokakuun loppuun mennessä, jos kaupunki jatkaa kotihoidontuen kuntalisää tai irtisanoa se saman ajan sisällä eli lokakuun loppuun 2026 mennessä.

Alle kolmivuotiaiden lasten vanhemmilla on lakiin perustuva oikeus valita lastensa hoitomuodoksi joko kunnallinen varhaiskasvatus, kotihoito tai yksityinen varhaiskasvatus. Varhaiskasvatusikäisten lasten hoidontukijärjestelmä on vaihtoehto kunnalliseen varhaiskasvatukseen osallistumiselle. Kaikkia hoito- ja tukimuotoja tuetaan julkisin varoin. Lastenhoidon tukia säätelevän lain mukaisten tukien lisäksi kaupunki voi päättää maksaa harkinnanvaraista tukea, kuntalisää. Kuntalisällä vahvistetaan lapsiperheiden työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisen valinnan vapautta, ja mahdollistetaan lapsen ja hänen perheensä ennaltaehkäisevä tukeminen Pyhäjärven kaupungin hyväksymän lasten-suojelusuunnitelman mukaisesti. Ennaltaehkäiseviin lapsi- ja perhepalveluihin panostaminen vähentää korjaavien, hinnaltaan kalliiden erityispalvelujen tarvetta.

Kunnallinen lisä on maksettu hoitorahan korotuksena. Pyhäjärven kaupungin lasten kotihoidon kuntalisän suuruus vuosina 2011 - 2024 on ollut 150 €/kk perheen nuorimmasta alle 3-vuotiaasta lapsesta. Kaupunginvaltuuston päätöksellä vuoden 2025 lasten kotihoidontuen kuntalisää korotettiin 200 euroon/kk. Lasten kotihoidontuen kuntalisä oli suuruudeltaan 200 euroa/kk myös vuonna 2026. Kuntalisä on lapsen huoltajalle veronalaista tuloa.

Kotihoidon kuntalisän kustannukset Pyhäjärvellä ovat olleet yhteensä:

Vuosi	Euroa	Vuosi	Euroa
2013	122.510	2014	116.041
2015	91.040	2016	81.630
2017	97.206	2018	88.709
2019	71.831	2020	58.244
2021	64.062	2022	44.454
2023	27.406	2024	24.464
2025	23.872		

Vuonna 2026 elokuun loppuun mennessä lasten kotihoidontuen kuntalisää on käytetty noin 12.900 euroa (200 €/kk).

Kelan tietokannan mukaan Pyhäjärvellä on ollut lasten kotihoidontuen kuntalisän saajia:

Pvm	Kpl
31.12.2014	66
31.12.2016	51
31.12.2018	49
31.12.2020	37
31.12.2022	18
31.12.2024	15
30.8.2026	10

Pvm	Kpl
31.12.2015	47
31.12.2017	53
31.12.2019	36
31.12.2021	30
31.12.2023	11
31.12.2025	9

Kuntaliitto on tehnyt kyselyn lasten kotihoidontuen kuntalisästä Manner-Suomen kunnille vuodesta 2008 alkaen joka toinen vuosi. Viimeinen selvitys on tehty keväällä 2026. Viimeiseen kyselyyn vastasi 75 prosenttia (219 kuntaa) Manner-Suomen kunnista. Kuntalisää maksaa 53 (24,2 %) kyselyyn vastanneista kunnista. Vuoden 2024 kyselyssä kuntalisää maksoi 64 kuntaa. Kelan tietokannan mukaan 69 kuntaa maksoi kuntalisää vuonna 2025. Kotihoidon tuen kuntalisän maksaminen on suhteellisesti hieman muita yleisempää pienissä alle 5.000 asukkaan kunnissa sekä yli 100.000 asukkaan kunnissa. Suhteellisesti vähiten kuntalisää maksetaan kyselyn perusteella 50.000 – 100.000 asukkaan kunnissa.

Kotihoidontuen kuntalisää maksavat kunnat, lukum. (kpl) ja prosenttia kunnista (%), lähde: Kuntaliiton kysely

Vuosi	Kpl	%:a kunnista
2010	84	26
2012	99	31
2014	85	30
2016	60	23
2018	48	19
2020	55	21
2022	52	21
2024	64	25,5
2026	53	24,2

Pyhäjärven kaupungin tahtotilana on ollut että, kuntalisällä vahvistetaan lapsiperheiden työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisen valinnan vapautta. Lasten kotihoidontuen kuntalisä on voinut mahdollistaa lasten kotihoidon.

Taloustoimikunta linjasi kokouksessaan 14.9.2026, että tässä taloustilanteessa ei voida lähteä laajentamaan lastenhoidon tuen kuntalisän maksamisen ehtoja ja valmistelu lähtee siitä, että maksamisen ehdot pysyvät ennallaan, koska siitä aiheutuisi mahdollisesti lisäkustannuksia.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kiviniemi Henrik

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle:

1. että valtuusto hyväksyy varattavaksi vuoden 2027 talousarvioon 25.000 euron määrärahan kotihoidontuen kuntalisän maksamista varten;
2. että valtuusto päättää kuntalisän suuruudeksi 200 € / kk perheen nuorimmasta alle 3-vuotiaasta lapsesta;
3. että valtuusto päättää lasten kotihoidontuen piirissä olevien lasten kuntalisän maksamisen edellytykset seuraavasti:
 - lasta hoitaa vanhempi;

- kaikista tukeen oikeutettavista lapsista on valittu maksettavaksi kotihoidon tuki;
- kuntalisää maksetaan vain perheen nuorimmasta alle 3-vuotiaasta lapsesta;
- kuntalisää ei makseta kotihoidontuen piirissä olevista lapsista samalta ajalta kuin perheelle on myönnetty vanhempainpäivärahaa; ja että
- kuntalisää maksetaan täydeltä kuukaudelta;

4. että valtuusto päättää antaa kaupunginjohtajalle ja talous- ja hallintojohtajalle valtuutuksen allekirjoittaa Kansaneläkelaitoksen kanssa sopimuksen lasten kotihoidontuen kuntalisän maksamisesta Kansaneläkelaitoksen maksaman tuen yhteydessä 1.1.2027 -31.12.2027 välisenä aikana.

Päätös